

Susanne Elmholt

Koordinator for
myndighedsrådgivning

Dato: 24. februar 2012

Direkte tlf.: 8715 7685
E-mail:
Susanne.Elmholt@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 57607556

Side 1/3

Bemærkninger til forslag til ændring af lov om randzoner

NaturErhvervstyrelsen har d. 3. februar 2012 fremlagt forslag til ændring af lov om randzoner i offentlig høring. De foreslåede ændringer omfatter:

1. Randzonenloven indeholder en hjemmel til at dyrke energiafgrøder i randzonerne. Denne hjemmel foreslås ophævet med det foreliggende lovforslag.
2. Randzonenloven indeholder desuden en undtagelse fra naturbeskyttelseslovens regler om offentlighedens adgang til naturarealer udlagt som randzone efter randzonenloven. Denne undtagelse foreslås ligeledes ophævet.

Nedenstående bemærkninger fra DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug til ændringsforslag nr. 1 er forestået af seniorforsker og temakoordinator for miljø og bioenergi Finn P. Vinther, med bidrag fra seniorforsker Uffe Jørgensen, lektor Gitte H. Rubæk og professor Jørgen E. Olesen, alle Institut for Agroøkologi:

Vi er enige i, at en udbredt dyrkning af pil langs vore vandløb kan være til skade for både naturen og landskabet. Men da det i randzonenlovens § 2 stk. 2 står, at ”Flerårige energiafgrøder dog kun må dyrkes i randzonen, hvis der dyrkes tilsvarende afgrøder på de landbrugsarealer, der grænser op til randzonen”, vil det næppe få et stort omfang, og det vil i givet fald ikke ændre det generelle landskabsbillede, da nabomarken i alle tilfælde er tilplantet.

Endvidere er det i forbindelse med diskussionen om flerårige energiafgrøder vigtigt at fremhæve, at der findes flere typer flerårige energiafgrøder, og at de ikke alle er 6 m høje. Græsser er også flerårige energiafgrøder, der kan høstes til brug i f.eks. biogasanlæg. Vi formoder ikke, at det er græs til sådan et formål, man ønsker at hindre dyrkning af med det fremlagte forslag. I stedet for helt at forbyde flerårige energiafgrøder i de dyrkningsfrie randzoner kunne man lægge begrænsninger på, som er rettet mod at tage landskabelige og naturmæssige hensyn; f.eks. som forsøgt med tilføjelsen i § 2 stk. 2.

Reduktion i udledningen af næringsstoffer, specielt fosfor til vandmiljøet, har været en væsentlig bevæggrund for at udlægge randzoner, men der er stor usikkerhed forbundet med at anslå hvilken effekt randzonerne vil få på fosforudledningen (Miljøministeriet, 2011). Høst og fjernelse af næringsstoffer med plantemateriale fra randzonen er dog en altafgørende forudsætning for opnåelse af en vedvarende reduktion i af fosforudledningen (DMU/DJF notat, 2011; Heckrath et al., 2010). Derfor er det vigtigt, at høst og fjernelse af næringsstoffer med plantemateriale bliver en del af den pleje, der skal foretages i randzonerne. Andre vigtige elementer, der kan øge randzonernes effekt over for fosforudledningen, er trævækst i visse dele af randzonen til beskyttelse mod brinkerosion (DMU/DJF notat, 2011), og en større bredde af randzonen, der hvor den gennemstrømmes af store mængder overfladisk afstrømmende vand fra landskabet ovenfor (Heckrath et al., 2010).

I den forbindelse vil vi gerne udtrykke vores forundring over, at myndighederne tilsyneladende har valgt at se bort fra de nye, mere sikre og nuancerede estimater for randzoners effekt på fosforudledning, som er estimeret på baggrund af nyeste forskningsresultater (DMU/DJF-notat, 2011), og i stedet har fastholdt ældre og mere usikre estimater.

De store usikkerheder mht. randzonernes effekt på næringsstoffjernelse, natur og landskab tilsiger naturligvis, at der skal arbejdes med at udvikle optimerede randzonekoncepter, der både kan fjerne næringsstoffer, tilpasses de lokale landskabsforhold, bidrage til biodiversitetsforøgelse og evt. producere bioenergi, som f.eks. beskrevet af Christen (2012), Kronvang et al. (2011) og Heckrath et al., (2010).

Referencer

- Christen, B. (2012) Sådan etableres randzonerne, så man også får fornøjelse af dem! Sammendrag af indlæg fra Plantekongres 2012, 380-381.
http://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantekongres/Sider/pl_plk_2012_resume_P3-2_Benjamin_Christen.pdf?download=true
- DMU/DJF notat (2011) Effekt på fosforudledning af 10 m brede randzoner. Danmarks Miljøundersøgelser og Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. Notat til Miljøstyrelsen d. 25. januar 2011.
<http://www.dmu.dk/udgivelser/dmunyt/2011/3/mindrefosforgevinstdrandzonerlangsvandloeb/>
- Heckrath, G. Kjærgaard, C., Hinger, J., Andersen, HE. & Kronvang B. (2010) Randzoner som fosforfiltre. Vand og Jord 17 (2) 55-57.
- Kronvang, B., Wiborg, IA., Heckrath, G., & Battrup-Pedersen, A. (2011) Muligheder og udfordringer ved ordningen. Sammendrag af indlæg fra Plantekongres 2011. 351-352.

http://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Plantekongres/Sider/pl_plk_2011_resume_N6-2_Brian_Kronvang.pdf?List={872da5b4-2926-40fc-902f-96416f83b885}&download=true

Miljøministeriet (2011) Virkemiddelkatalog til brug for vandplanindsatsprogrammer. Naturstyrelsen, Miljøministeriet, 45 p.
http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/EA6BCD1B-338B-4F5B-84AF-A93DBDC8E008/0/Katalogovervirkemidler211211_Endeligversion.pdf

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt

Seniorforsker, koordinator for DCA's myndighedsrådgivning